

Egyes vidéki városokban, ugyan még tolyik a harc, de

Leverték a forradalmat Ausztriában

A Goethe udvart a katonaság erős tűzérsegi harc után bevette. -- A halottak száma közel van a kétezerhez. -- A vasuti forgalom is helyreállott

Nemzeti-szocialisták is harcoltak a kormány csapatai ellen

A nagyhatalmak demarsa

Francia utlevele és cseh vizuma volt Deutsch Gyulának, a Goethe-ház védői parancsnokának

Bécs, febr. 16.
Essenből érkezett délutáni jelentések szerint ott a munkás védőőrség tagjai ismét felvették a harci tevékenységet és megfáradták a csendőrségi kaszárnyát, melyet el is foglaltak lefegyverezték a csendőrséget és bezárták őket a kaszárnyába. Ezután a Heimwehrek ellen fordultak és megszállták a községi postahivatal épületét. Katonáságot küldtek ki ellenük, de eddig a lázadókat nem sikerült megfékezni. A nyugat-magyarországi Fertőhegyesen sem zúntak meg eddig a harcok.

A munkáscsapatok két csendőrt agyonlőtek.

de viszont a lázadók közül a kormánycsapatok nyolcat letartóztatnak. A délutáni órákban nagyszámu katonaság és csendőrség szállta meg a községet mire több nemzeti szocialista, akik szintén részt vettek a kormánycsapatok elleni küzdelmekben

átszökött a magyar határon, ahol elfogták őket és tiltott határátlépés miatt 5-6 napi fogházra ítélték.

A büntetés kiöltése után visszatoloncolják a szökevényeket Ausztriába.

Valószínű, hogy Dollfuss kancellár tegnap este rádióüzenetében felajánlott amnesztia volt rájuk hatással. Ezt a felhívást különben a bécsi rádió ma délelőtt a kora reggeli óráktól kezdve minden félórán megismételte. A kancellár felhívásának más helyeken s eredménye volt, mert reggeltől a déli órákig több ezer fegyvert, 34 gépfegyvert és igen sok kézigranátot szolgáltatott be a hatóságoknak az önként jelentkező munkások. A Goethe ház átvizsgálásánál megállapították, hogy ez a városi épület, amely több mint ezer kislakást tartalmaz, a többi városi épületekhez hasonlóan

már eredetileg is védekezésre épült. A tetőkön formális beton fedezékek voltak a gépfegyverek számára és a tömör építkezés előnyösen szolgálta a védekezést.

Az építők csupán azt hagyták ki a számításból, hogy a kormányhatalom ágyukat is vehet igénybe a házak ostrománál, viszont ágyutűz nélkül bevehetetlenek lettek volna ezek az épületek.

A vidékről érkezett jelentések szerint Grázban, Bruckban és Tirolban mindenütt helyreállt a rend. Salzburgban a munkások általános sztrájkot akartak proklamálni de a tartományi főnök rendeletet adott ki, hogy aki a munkahelyét elhagyja, az sehol sem alkalmazható. Erre a munkások újból felvették a munkát.

A lázadók minden ellenállást megszüntettek

Az osztrák kormány ma délután kiadott hivatalos jelentése szerint Bécs város területén ma délután óta minden ellenállást megszüntettek a lázadó munkáscsapatok és a katonaság elfoglalta mindazokat az állásokat és házakat, amelyekben a védőszövetség tagjai három nap óta olyan szívósan védekeztek. A Duna tulsó partján a Reichsbrücke, a legforgalmasabb híd közelében levő munkástelepek és a Goethe és Bebel házak környékén is elcsendesedett a harc. Ez a két városi épület az egész éjszaka folyamán ellenállott a kormánycsapatok ostromának, annak ellenére, hogy

a katonaság ágyutűzzel ostromolta az épületeket.

Reggelre azután ezekből az épületekből is kihúzódtak a munkások védőőrségének tagjai, akik a Wagram, majd Stadlau és a Morvamező felé menekültek és ezen a vonalon állták be magukat. A katonaság zéles frontvonalon nyomott követi őket, de a munkások állandóan heves tüzeléssel akadályozták a kormánycsapatok előnyomulását. Valószínűnek tartják, hogy a fokozatos visszavonulásnak az a célja, hogy

lépésről-lépésre, hátrálva elérjék a cseh határt és átszökjenek cseh területre.

A Goethe és Bebel házakat a munkások elmenekülése után a katonaság átkutatva s rengeteg fegyvert és lőszert találtak. A városi házakban, a pincékben elrejtőzött mun-

kásasszonyok előjöttek és ezek is segítségére vannak a kormánycsapatoknak a muni-có és fegyverek észárlításában.

Bevették a bevehetetlennek hitt Goethe-házat

Bécs, február 16.

A főváros külső határában még a Laa-hegyen folyik a küzdelem. Ezen a helyen, mintegy 2000 felkelő ásta be magát de már tegnap a katonaság erős tűz alá vette őket. Újabb jelentés szerint a tűzérsegi tüzeles hatása alatt ma délelben 12 óra előtt a Laa-hegyen levő állásokban

kitűzték a fehér lobogót és a kétezer munkás fegyver nélkül előjött állásból.

Halálos ítélet helyett tíz évi fegyház

Bécs, február 16.

Ma délelőtt a Belvárosban egy autó haladt el gyors iramban a karhatalmi őrség előtt. Az őrség az autót megállásra szólította fel, de a kocsit tovább rohant, mire az őrség tagjai utána lőttek és a benne ülő Brenner dr ügyvédet az egyik golyó fején találta úgy, hogy a szerencsétlen ember rögtön meghalt.

A bécsi rögtönítélő bíróság ma délelben halálra ítélte Kallas Albert 22 éves munkanélküli könyvkötő segédet. A kötél általi halálos ítéletet két óra múlva kellett volna végrehajtani Kallason, aki a reimanhoffi ellenállásnak volt a vezére. Az ítéletet azonban

ban nem hajtották végre, mert

Miklas szövetségi elnök helyt adott az ellátott közgyelmi kérvényének és az ítéletet 10 évi fegyházbüntetésre változtatta át.

Bécs, február 16.

Miután a rögtönítélő bíróságok tulvannak terheve munkával, a kormány Pécs területére újabb két rögtönítélő tanácsot alakított, amelyek már szintén megkezdtek működésüket. Gráci jelentés szerint az ottani rögtönítélő bíróság elé állított 24 munkásvezető ügyét a bíróság a rendes polgári törvényszékek hatáskörébe utalta.

(Cikkünk folytatása a 2-ik oldalon)

Angol lapok a forradalomról

(Első oldali cikkünk folytatása)

London, február 16.

A Times bécsi tudósítója a következőket jelenti lapjának: A veszteséglista valószínűleg igen magas számot ér el. A szocialista becslések halottak számát kedd estig körülbelül 1500-ra teszik.

A szerdai floridsdorfi csata a legvéresebb volt mind közül. A Karl Marx udvarak nevezett nagy épülettömbben nár szerint 350 ember vesztette életét, nemcsak a védőszövetség tagjai, hanem lakók is. A kormánycsapatok szintén súlyos veszteségeket szenvedtek.

A Daily Telegraph jelenti, hogy az osztrák szocialisták Csehországból kapták a fegyvereket és lőszerket. A prágai és a pilseni vasuti vonal — írja a munkáspárti lap — nagy cseh hadianyaggyarak mellett vezet el. Linznél lép osztrák területre és Ausztria északi sarkánál Pozsonynál tér vissza Csehországba. Ezeken a vonalakon keleti irányban címzett lepecsételt cseh lőszerládákat szállítottak, a lőszerládák Gmündnél jöttek osztrák területre majd Pozsonynál kivitték őket Ausztriából, de akkor a ládák már üresek voltak.

A nagyhatalmak demarsa a vérengzések beszüntetésére.

Bécs, február 16.

Mint bécsi munkatársunk teljesen beavatott helyről értesül, Csehszlovákia, Franciaország, Olaszország és Anglia bécsi követi megjelentek a kancellári hivatalban és demarsot nyújtottak át Dollfuss kancellárnak. A demars igen erőteljes hangú és figyelmezteti a kancellárt arra, hogy ideje volna minden további vérengzésnek azonnali véget vetni. A nagyhatalmak bécsi követi között a legnagyobb megütközést a végrehajlott statáriális ítélet keltette. A prágai lapok erről a felháborító esetről rendkívüli kiadásban emlékeztek meg. A demars Csehszlovákia bécsi követének kezdeményezésére történt, akinek indítványára a nagyhatalmak bécsi követi is készséggel hozzájárultak ehhez az erőteljes diplomáciai lépéshez.

A román szocialisták intervenciója az osztrák demokrácia megmenetése érdekében.

Bucuresti, február 16.

Ma délelőtt megjelentek Tatarescu miniszterelnök előtt Jumanca, Fleras és Lothar Raduceanu szocialdemokrata vezetők, akik arra kérték a miniszterelnököt, hogy diplomáciai úton interveniáljon Ausztria függetlenségének fenntartása érdekében és hasson oda, hogy a demokratikus rend az osztrák közársaságban biztosítsa, mert ez az egyetlen garancia arra, hogy Európa békéjét fenn lehessen tartani.

— Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz kúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi a tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a vese felé irányuló vértóvadászoknál, valamint aranyérvénél és prosztatájuknál is áldásos hatást fejt ki.

Több ezer teljesen meggyógyult és munkaképes igazolja kiváló hatását az Clán Károly piébános által feltalált **Antiphthysin** általánosan engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjazással küld a gyógyszer készítője **Osváth Győző** szerzőre, Iargu-Mureș - Marosvásárhely.

Erdélyi Magyarság

Február 16.

2 oldal

Hasonló akciót kezdeményeztek a szocialdemokrata vezetők a kisanant másik két államában is.

A vasuti forgalomban nincsen zavar.

Bucuresti, febr. 16.

Az ausztriai eseményekkel kapcsolatban a CFR vezérigazgatósága közli, hogy az Ausztriával való közlekedést menetrend-

szerű pontossággal bonyolítják le. Pontosan érkeznek és indulnak mindazok a vonatok, amelyek Ausztriával való összeköttetésin. ket tartják fenn. Ezek: a 21-es és 22-es számú gyorsvonat, amelynek utvonala Bucuresti-Oradea-Budapest-Bécs, valamint a 71-es számú gyorsvonat, amely a Bucuresti-Grigore-Ghica Voda-Bécs közötti utvonalon közlekedik.

Deutsch és Bauer Prágában vannak

Pozsony, február 16.

Most derült ki különben, hogy Julius Deutsch dr. az osztrák védőőrség egyik vezére, akinek hollétérol napok óta senki sem tudott, ma éjszaka Pozsonyba érkezett és a Savoy szállodában az ötödik emeleten a reny egyágyas szobát bérelt magának. Pozsonyi tudósítónk megállapítja, hogy Bauer Otto, az osztrák szocialdemokrata bal-

szárny másik harcos vezére, aki szintén napok előtt eltűnt, jelenleg nincs Pozsonyban és úgy tudják, hogy Prágában tartózkodik. Deutsch különben sebesülve Pozsonyból Prágába utazott, ahol Bauerrel együtt Párisba megy. Érdekes, hogy Deutschnak francia utlevele volt és cseh vízum. A hatóságok erőteljesen nyomozzák, hogy kerülhet Deutschhoz francia utlevél.

Elmaradt az olasz bevonulás

Róma, február 16.

A délelőtti folyamán római jelentések arról számoltak be, hogy az osztrák események hatása alatt az olasz kormány csapatait vont össze az osztrák határon. Bozenből és Udinéből két hadtest érkezett az osztrák határra. Belgrádi jelentés szerint az osztrák kormány azzal a megkereséssel fordul majd a Népszövetséghez, hogy a legutóbbi napok eseményeinek következtében Olaszország szálja meg Ausztriát. Belgrádban ez a hír nagy nyugtalanságot okozott.

mert hangsúlyozzák, hogy Jugoszlávia nem maradhatna érdektelen abban az esetben, ha északi határain is olasz katonák állanak. Későbbi római jelentések meglepéssel állapítják meg, hogy Dollfuss ura a helyzetnek és ilyen körülmények között felesleges mindennemű beavatkozás Ausztria belügyébe. Viszont, ha bizonyos körök kihasználják a két ellenfél küzdelmét, úgy Olaszország kénytelen lenne mégis beavatkozni, hogy Ausztria függetlenségét biztosítsa.

FLOREAL hajszesz Lotion

a hajhullás, korpásodás legtokéletebb szere. — 1 üveg ára 60 — Lei.

Kapható drogueriákban, illatszertárakban.

Románia. vezérképveslet: Drogueria „Centrala” Oradea, Telefon 6-56.

Bizalmat szavazott a francia kamara Doumergue kormányának

Páris, február 16.

A francia kamarában Doumergue miniszterelnök, míg a szenátusban Chéron igazságügyminiszter ma a következő kormány nyilatkozatot olvasta fel:

— Az Önök elé lépő kormány azért alkult meg, hogy megvalósítsa a teljes pártközi békét. A legutóbbi napok véres és gyászos eseményei után a kormány azon a nézetten van, hogy a pártközi béke az egész ország népének óhaja. A kormány sürgős feladata, hogy a pártközi béke megoldásával lehetővé tegye a lelkek megnyugvását, hogy így minden szenvedélytől mentesen lásson hozzá további feladatainak elvégzéséhez, hogy kikütsa és megbüntesse a bűnösöket, bárkik legyenek is azok. Az igazságszolgáltatás e feladatain kívül vannak a kormánynak egyéb feladatai is, amelyek nem kevésbé sürgősek.

Keresztül kell vinni a lelkek megújulását és bizonyos fegyelmet kell teremteni.

Fegyelmet, hogy azok, akik kormányoznak, tekintéllyel bírijanak és hogy akiket kormányoznak, tiszteletben tartásuk e tekintélyt. Nem kevésbé szükséges a pártközi béke megvalósítása azért is, mert ez teszi lehetővé a leggyorsabban azt, hogy az ország elé léphessünk azzal a költségvetéssel, amely a francia pénz állandóságának és szilárdságának legbiztosabb biztosítéka. A bizalom

helyreállításával lehetővé fog válni az ország gazdasági életének fellendítése és a munkanélküliség leküzdése.

— Külpolitikai szempontból szintén sürgős a pártok fegyverszünete és az, hogy a kormány nyugodtan végezhesse munkáját. A nemzetek egyetértésének megvalósítása jelentős tény egy a világban, mint Franciaország biztonságának szempontjából is. Csak a belső béke teszi lehetővé számunkra, hogy Franciaországot kellően képviselhesük a most folyó nemzetközi tárgyalásokon és hogy minden veszedelmes meglepetést idejekorán elhárítsunk.

Az ülés végén a francia Kamara a Doumergue kormánynak 402 szavazattal, 175 ellenében bizalmat szavazott. A szenátus csak egész rövid ülést tartott, amelyen a kormány nyilatkozatát általános helyesléssel fogadták.

Országszerte megkezdik a nyugdíjak kifizetését

Bucuresti, február 16.

A pénzügyminiszter rendeletére értelmében a februári nyugdíjak kifizetését a vidéken e hó 18-án, míg a fővárosban 20-án kezdik meg. A pénzügyminiszter rendeletére nagy örömet keltett a nyugdíjasok körében.

82 utlevél hamisítást ismert be Simon Áron a vizsgálóbíró előtt

A satu-marei vizsgálóbíró személyesen hallgatja ki azokat, akiknek Simon utieleveük van

Satmar, február 16.

A bécsi államrendőrség 1932. őszén átvett intézett a satmari rendőrséghez és közölte, hogy az osztrák határrendőrség bruckneudorfi kirendeltsége az átutazók utlevelének felülvizsgálásán arra a felfedezésre jutott, hogy Köves László és Frankovics Miklós baiamarei illetőségű egyetemi hallgatók, akik Párisba utaztak tanulmányuttra hamis osztrák átutazási vízummal akartak Franciaországba menni. Az átirat közölte azt is, hogy a két egyetemi hallgatót nem engedték tovább, hanem a satmari rendőrség válaszában érkezéséig e özetes letartóztatásban tartják, mert — bár tagadják — valószínű, hogy tudomásuk volt arról, hogy vízumuk hamis.

Az átirat alapján a satmari rendőrség vizsgálóbírósa megindította a nyomozást és rövidesen szenzációs felfedezésre jutottak. Megállapították, hogy a két utlevelét Simon Áron baiamarei utlevélügynök szerezte és a hamisítást is ő követte el.

Amikor a hamisításra rájöttek Simont vád alá helyezték, azonban az utlevélügynök állhatatosan tagadta, hogy bármilyen szabálytalanságot is elkövetett volna.

Simon ismét tagad

Alig telt el néhány hónap a bécsi államrendőrség átirata óta, amikor Simon ismét szemben találta magát a büntügyi hatóságokkal.

Mint ismeretes ha hadköteles ember utlevelet akar szerezni akkor csatlóznia kell iratához a hadkiegészítő parancsnokság írásbeli engedélyét is, amely arról szól, hogy elhagyhatja az ország területét.

Amikor a satmari hadkiegészítő parancsnokság 1932-ben felülvizsgálta a beadott kérvényeket, amelyeknek alapján a prefektura kiadta az utleveleket, megállapították hogy Widder Sándor baiamarei egyetemi hallgató katonai igazolványa hamis. Megindították az eljárást és kiderült, hogy az utlevelet ismét Simon Áron szerezte, sőt a katonai igazolványt is ő hamisította, még pedig egészen szokatlan zseniális és elővigyázatos módon. Így ezért is megindult eljára az eljárás, ő azonban ezt is tagadta.

Simont rajtakapták

Ezuttal úgy került csapdába, hogy egy Tillinger nevű seini ember csatlózával együtt 1929-ben Belgiumba akart emigrálni Tillinger Simont bízta meg az utlevél megszerzésével és Simon 9000 lej ellenében szállította az utlevelet, annak ellenére, hogy az emigráló nem román állampolgár, már pedig az utlevéltörvény előírja, hogy utlevelet csak az kaphat aki fel van véve az állampolgárok listájára.

Simon ezuttal ismét úgy járt, mint a katonai bizonyítványok esetében. Készített egy hamis állampolgársági bizonyítványt, amelyről közjegyző másolatot csináltatott és azt csatolta az iratokhoz. Tillinger el is utazott és az elmúlt hónapokban hazajött. Itt a katonai ügyét kellett rendeznie és ahhoz is szüksége volt az állampolgársági bizonyítványra.

Kiderült azonban, hogy sohasem volt román állampolgár és a katonai hatóságok megérdeklődtek hogy milyen alapon kapott hát akkor utlevelet? A satmari prefektura meglepette Baia Mare városát, amely őss-

szeköttetésbe lépett az ottani rendőrséggel és megállapították, hogy utlevelét Simon szerezte s az állampolgársági bizonyítványt is ő hamisította.

Ettől a pillanattól kezdve a baiamarei rendőrségnek mindenki gyanús volt aki új utlevéllel utazott, mert Baia Mare az utlevelek nagyrészt Simon szerezte be. Ebben az időben akart külföldre utazni egy Simon nál szerzett új utlevéllel Magyar József baiamarei lakos is és a rendőrségnek az volt a gyanúja, hogy Magyarinak is hamis a katonai bizonyítványa. Ezért értesítették a valea ui mihaii határrendőrséget, hogy ha Magyar át akar utazni ne engedjék, hanem hozzák vissza Baia Mare-ra.

Ez meg is történt és az utlevél felülvizsgálásánál kiderült, hogy az iratok rendbe vannak ugyan, csak az érvényességi határidő körül van valami baj. Még pedig az,

hogy az utlevél eredetileg csak három hónapra lett kiállítva és most abban mégis egy évi határidő szerepel. Rövid nyomozás után rájöttek, hogy Simon vegyi szerrel ki törölte és újból kiállította az érvényességi határidőt, ugyancsak kijavította azt a részt is, ahol bélyeg helyett a prefektura igazolása volt.

Ez a rendszer kedvezett Simon manipulációinak, aki tegnap a vizsgálóbíró előtt megtört és bevallotta, hogy körülbelül 82 utlevélben hamisította meg ilyen módon a határidőt és bélyegilletékről szóló szakaszt.

A vizsgálóbírósnak azonban az a gyanúja, hogy Simont sokkal több bünye terhel, éppen ezért dr. Hansa Eugen vizsgálóbíró elhatározta, hogy a vizsgálat sikerének érdekében kiszáll Baia Mare-ra és ott folytatja le az érdekeltek kihallgatását.

A tulórázásért nem jár a tisztviselőnek fizetés

Az aradi bíróság ítélete egy érdekes perben

Arad, február 16.

Napokkal ezelőtt megemlékeztünk arról az érdekes perről, amelyet egy ismert aradi magántisztviselő indított volt munkaadójának örökösei ellen. A tisztviselő 106 ezer lei kártérítést követelt, elmaradt szabadság, felmondási idő, valamint tulórák honoráriumára címén.

A járásbíró ma hirdetett ítéletet az ügyben és az ítélet érdekes és elvi jelentőségű. Az elsőfokú bírói fórum csak rész-

ben adott helyt a tisztviselő keresetének. Felmondási idő és elmaradt szabadság címen 23 ezer leit ítél meg, azonban elutasította a tulórák honorálására vonatkozó előterjesztést. A járásbíró nem látta indokoltnak azt, hogy tulórák megfizetésére kötelezze az alpereseket. Ezzel a döntéssel a bíróság mintegy elismerte, hogy a tisztviselő a napi két tulóra ideje alatt nem üzleti ügyeket intézett. A döntés ellen mindkét fél felebbezett.

Halálra marta a veszett sertés pásztorát

Belgrád, febr. 16.

Mladice községben borzalmas tragédia történt. Starinka Lapnec disznópásztor kiment falkájával a közeli erdőbe és mindenki nagyon csodálkozott amikor három nap múlva sem jött haza. Végül is az emberek felkutaták a falkát és így akadtak Lapnec

borzamasan összeroncsolt hulla. Kiderült hogy a disznópásztor mindég az állatai mellett aludt és legutóbbára nem vette észre, hogy egy disznó megvetszett. Szerencsétlenségére a disznó éjjel tört ki a veszettség és az állat legelőször őt marta halálra. Az állatorvosi hivatal egyébként elrendelte az egész falka agyonlövését.

Daladier pénze nem kell a sebesült párisi rendőröknek

Páris, február 16.

Kellemetlen elutasításban részesült a rendőrtisztikar részéről az akkor még hivatalban levő Daladier miniszterelnök, amikor ötvenezer frankot akart adományozni a kormány nevében a párisi rendőrkórháznak. Ezt a kórházat néhány évvel ezelőtt Chiappe, a Daladier kormány által elmozdított rendőrfőnök felesége alapította. Itt ápolják az elmúlt napok uccai harcainak mintegy 200 rendőresebesültjét. Ezeknél tett Daladier hivatalos látogatást, majd mieelőtt távozott volna, közölte a kórház vezetésével,

amely csupa rendőrisztből áll, hogy a kormány ötvenezer frankot adományoz a kórház céljaira. A rendőrtisztek kereken visszautasították az ajándékot azzal az indoklással, hogy "tulságosan mély és fájdalmas a gyászuk az elmúlt napok eseményei fölött, semhogy a kórház elfogadhatna olyan adományt, amely oly szoros összefüggésben áll ezekkel a fájdalmas eseményekkel".

3 oldal

Erdélyi Magyarország

Február 18.

Mr. Samuel Gleitz még mindig nem emésztette meg a 4000 fontos veszteséget, amibe ismeretsége került az ál Craigowan grófnővel. Szívét még folyton rágta a keserűség, főleg mióta Mr. Hiram Van Doorn a legridegebben elzárkózott minden kártérítési igény elől a megkerült gyöngysor ellenében. Ezen kesergett most is, mikor a Regent Streeten halagott és fölvetve a szemét meglátta azt a hölgyet, aki éppen akkor jött ki valamelyik üzlethől és egyenesen a gyalogjáró mellett álló taxi felé sietett gyors léptekkel.

A hölgy fiatal volt: magas, karcsú és elegáns. Mr. Gleitz ugyancsak hátról látta, de nagyon ismerősnek találta a hölgy járását és mozdulatait.

Hirtelen, mint a cikázó villám a sötét éjszakában, fölremlt agyában a valóság — és a következő pillanatban már felhárdulva rohant a hölgy után, aki éppen akkor csapta be a taxi ajtaját, mikor Gleitz odaérkezett.

A soffőr rögtön indított, — bizonyára tudta már, hogy hová kell mennie — de a hölgy még kinézett az ablakon és meglátta Mr. Gleitznek lihegő, magából kikelt arcát. Egyetlen, rövid pillanatig tartott az egész — de mind a ketten kölcsönösen felismerék egymást. A hölgy — az ál Craigowan grófnő volt.

Örjögő izgalmában már kiabálni se bírt Gleitz, csak hörgött és csukott, a két karja úgy dolgozott, mint a cséphadaró S ahogy a taxi pöfögve előre szökött. Mr. Gleitz lélekszakadva rohant utána — de mindössze csak 8—10 lépésnyire követhette, mert akkor majdnem az omnibusz kerekai alá került. Az omnibusz soffőre káromkodva fékezett az utolsó pillanatban, de az otromba jármű még így is odébb lökte Mr. Gleitzot, úgy hogy a kalapját is elvesztette.

— Parancsol taxit? — ajánlkozott egy soffőr szögálatkészen

Mr. Gleitz bemászott a kocsiába és rámutatott az omnibusz előtt futó kocsira:

— Azt az autót érje utól — hörgögte el fulladva — érje utól és szóljon az első rendőrnek, hogy jöjjön velem!

A soffőr meg is szólította az első rendőrt, akit előtaláltak, de az — közlekedési rendőr lévén — nem hagyhatta ott a helyét. A hajsza folyt tovább és csak az Oxford Cirkusz közelében akadt uccai rendőr akit fölvehettek a kocsiába.

— Mi a baj? — kérdezte a rendőr, levegő Mr. Gleitz mellé.

— Látja azt a taxit? — lihegte Gleitz — és azt a hölgyet, aki benne ül! Hát 4000 fontosot lopott ki a zsebemből!

— All right! — biztatta a rendőr Mr. Gleitzot — Cirkusznál megáll a kocsisor, amíg a gyalogosok átmennek az uttesten. S ott majd utólrájuk.

Mrs. Mandersby Sommerville gazdag és tekintélyes szövegnyárosnak volt a felesége. Meglehetősen elhízott hölgy volt, gögös és előkelő, aki nem igen hagyta falhoz állítani magát. Ezért, mikor a rendőrszak fölukkant az autójának ablakában, pulykamé reggel tört rá:

— Aljon ki a sorból — intett a rendőr a soffőrnek — a forduljon az első mellék uccába.

A soffőr ugyan tudta, hogy nem hajtott szabályellenesen, de mégis kénytelen volt engedelmessé válni. Ekkor ért oda, még mindig földetlen fővel és zúzott külsővel, a szemérmes Mr. Gleitz.

(Polyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Február 18.

4 oldal

Fogat-fogért, Auer-Barátkvért

A román szövetség válasza a Barátky-ügyben

Bucuresti, február 16

A tengeri kigyóvá dagadt Barátky-ügy a tavaszi szezon megindulásával tovább fog komplikálódni. A román szövetség szerint a magyarokkal való békés megegyezés lehetetlen.

A Rombolnak az az elhatározása, hogy most a FIFA elé viszi az Auer-ügyet, ugyanis a román szövetség szerint Auer jogosulatlanul játszik az Újpest csapatában. Th. Davilla, a Biroul Federal elnöke, így

nyilatkozott erről az ügyről:

— Nekünk nincs mit veszíteni. A nemzetközi szövetséghez fordulunk és kérjük Auer-ügy megvilágítását. Azon a napon, mikor ugyanis Peikan professzor megállapította, hogy Barátky nem a román szövetség játékosa, úgy döntött, hogy Auer nincs joga Magyarországon játszani, éppen úgy járunk el az Auer-ügyben, mint a magyarok a Barátky-ügyben.

Igy ír a Nemzeti Sport az erdélyi versenyzőkről

Budapest, február 16

Vasárnap Budapesten két fronton is küzdöttek cluji sportemberek. A KKE gyorskorcsolyázói a BKE junior csapatával mértek össze erejüket, a vívók a PSL csapatával mérköztek. Az eredmények ismeretese a Nemzeti Sport most a versenyekkel kapcsolatosan a következőket írja:

A KKE gyorskorcsolyázóiról:

„Eismerés illeti Somody István dr.-t és Manouschek dr.-t a csapat két vezetőjét azért a lelkes munkáért, amelyet a gyorskorcsolyázó sportok érdekében jankadatlan buzgalommal kifejtettek. A klubközi mérkőzés létrehozása is az ő gondolatuk volt, annak megvalósítása pedig a fejlődés útján indította

el Erdély fővárosának gyorskorcsolyázó sportját. A csapat tagjai közül Gál Károly, Pop Béla és Papp László látszik leginkább tehetségesnek, akik szorgalmas munkával még sokat javulhatnak.”

A vívóiról

„Csak igen nagy küzdelem árán tudta a PLS csapat győzni a cluji csapat ellen. A magyar csapat főereje Gőnczy és Jele volt, Gőnczy azonban, aki klasszissal rendelkezett ki a mezőnyből szokatlanul idegesen vívott. Annál jobban vívott Jele, aki 4 győzelmet szerzett. S erre a 4 győzelemre szükség is volt! A cluji csapatból Dehelczu és Losonezy volt igen erős. Mindkettő rutinos és jól képzett vívó, méltó ellenfele a PLS erőseinek.”

ÉGHOKAI

Kanada—Davos, Sz. Moritz komb 7:2 Sz. Moritzban nem nagyon erőltették meg magukat a kanadaiak, mégis könnyen győztek.

BIRKÓZÁS

A timisoarai Cocos a Toldiban. Az ország egyik legjobb birkózójának számít a timisoarai AC birkózóbajnoka Cocos, aki Aradon helyezkedett el és a Toldi tagjai sorába lépett.

SI

Japán versenyző — siverseny győztes. Svájcban nemzetközi főiskolai siversenyeket rendeztek. A 18 km-es futásban nagy meglepetésre Kigoshi japán győzött 1 óra 15 p. 47.2 mp-es idővel. A japánok a hósportban is otthon vannak! Jövőre biztosan befut az első japán "korcsolya-fecske" is.

CSEKERKÉSZÉS

Pojanán lesz az idei románai dzsembori. A romániai cserkészek főfelügyelősége átiratban közölte a város vezetésével, hogy a cserkész-szövetség ezévi táborozását a brasovi Pojanában kívánja megrendezni. A cserkész-szövetség kérte a városi, hogy anyagi és erkölcsi támogatással segítse a dzsembori tervének megvalósítását.

FUTBALL

A magyar főiskolai válogatott labdarúgó csapat Romániában. Cluji jelentések szerint az ottani Universitatea Cluj kiváló együttese a görögkeleti husvét két napjára lekötötte a magyar főiskolai válogatott együt-

test, amelynek mindkét napon a román főiskolások lesznek az ellenfelei.

A francia futballszövetség ajánlatot tett a román válogatott labdarúgó csapatnak egy, az 1934—35-ös szezonban Párisban lejátszandó barátságos országok közötti válogatott meccsre. A bucurestii szövetség még nem foglalkozott a meghívással, azonban több mint valószínű, el fogja ezt fogadni.

A lugoji Germania német sportegylet a szövetség felszólította, hogy az egyesület német neve mellett elsősorban román elnevezést köteles használni, amennyiben ennek nem lenne eleget, abban az esetben felfüggesztik a klubot. Itt említjük meg, hogy a Germaniát egyszer már megbüntették öt száz lejre, mert egy meccsét csupán német nyelven hirdette.

Ügyvédek figyelmébe

1 doboz carbon papír 50 lei

Mindenféle nyomtatványok

hafaridő napló,

fogalmi, lamentes és gépiró papírok stb. a legolcsóbb árban

Pásztor Ede

papír és írószertárházában Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Sok ember teljesen elveszti életkedvét, mert borzasztóan kínozza a rheuma és köszvény. De nincs ok a kétségbeesésre, mert a szenvedők ezrei nyerték már vissza a fogal által egészségüket! A Tegal erősen ható oldó és a bajt gyökerében támasztja meg. Sok más nagy mértékben hatékony

A nagy esemény közeledik

Csütörtökön, febr. 22-én kezdődik a nagy nyeremények húzásának a bevezetése, az

Állami Osztálysorsjáték 5-ik osztályán

30200 nyeremény, 197.332.000 Lei értékben lesz kihuzva a szerencsekerékből.

Megújította sorsjegyét e döntő fontos-ságu húzásra?

Vásárolt új sorsjegyet, ha már az előző húzásokon ezt elmulasztotta?

Kelepcébe került egy sigheti uzorás

Kétszázezer lejért három napra tizen- ötezer lej kamatot szedett egy mérnök Windholz Márkus sigheti mérnököt uzoráért tízezer lejre büntették

Sighetul Marmatiei febr. 16
Nem mindennapi érdekességi, zsarolás
sal komplikált uzorakamatpörben hozott
ítéletet tegnap a sigheti járásbíró. Da-
hinten dr. járásbíró.

A pör vádlója Windholz Márkus nyu-
galmazott vármegyei mérnök volt, akiről a
tárgyalás során kiderült, hogy a megszorult
emberektől horribilis kamatokat szedett és
ha a szükség úgy kívánta, nem riadt vissza
még a zsarolástól sem.

A pör előzményei még a múlt évre nyul-
nak vissza. 1933. májusában az egyik sig-
heti nagyvállalkozó pillanatnyi pénzzavarba
jutott és kétszázezer lei összegre lett vol-
na szüksége. Kérte tehát Windholzot, hogy
hajlandónak mutatkozzon a kölcsön folyósi-
tására és a kamatot 15.000 lejben állapít-
ta meg. A vállalkozó ugyan mindössze há-
rom napra kérte a pénzt, de Windholz eb-
ben az esetben is ragaszkodott a 15 ezer lej
kamathoz, mindössze annyi engedelményt tett
hogy a vállalkozó tovább is megtarthatja a
pénzt, amely esetben hat hétig napi 500 lej
tovább két hét után pedig napi 1000 lej ka-
matot köteles fizetni.

A vállalkozó azonban túlmagasnak ta-
lálta a kamatot. Windholz pedig hajthatat-
lan maradt és így a tárgyalások megszakad-
tak. A vállalkozó elhagyta Windholz laká-
sát, amikor azonban az uccára ért, Wind-
holz felesége kihajlított az uccai ablakon és a
vállalkozó fölébe sugta, hogy ő hajlandó a
kamatból férje tudta nélkül ezer lejt leen-
gedni. A látszat kedvéért a pénz átvételé-
ről szóló elismervényt állítsa ugyan ki 15
ezer lejről, de ő ezer lejt vissza fog térí-
teni.

A mérnöknek csak idegen valutája van

Pár nap múlva újra megindultak a tár-
gyalások, amelyek — mert a vállalkozónak
sürgősen szüksége volt a pénzre — végül
is eredményre vezettek. A vállalkozó aláírt
egy blankó váltót és adott egy elismervényt
215.000 lejről.

Windholz erre leolvasott az asztalra
688 dollárt, 2000 francia frankot és 70000
lejt. A vállalkozó vonakodott elfogadni az
idegen valutákat annál is inkább, mert mint
hirtelen kiszámította, a leszámolt összeg az
akkori valutaárfolyam szerint a lejért együt-
nem tett ki többet 150.000 lejnél. Mínt hogy
azonban a mérnök becsületszávára kijelen-
tette, hogy a visszafizetésnél elfogadja a
pénzt, ugyancsak idegen valutában, a vállal-
kozó felvette a kölcsönt.

Az uzorás zsarolni akar

Három nap múlva a vállalkozó felkeres-
te Windholzot, azzal, hogy vissza akarja fi-

zetni a kölcsönt. Le is olvasott 688 dollárt
2000 frankot és 70.000 lejt, valamint a ki-
alkudott 15.000 lej kamatot Windholz azon-
ban kijelentette, hogy csakis 215.000 lejt
hajlandó elfogadni és na a vállalkozó nem
fizet, peresíteni fogja a váltót.

Megindultak erre az intervenciók, Wind-
holzot figyelmeztették becsületszávára. Er-
re azonban nem akart emlékezni és ragasz-
kodott a 215 ezer lejhez.

Az uzorás a kelepcébe fut

A vállalkozó erre cselhez folyamodott s
az uzorás be is futott a kelepcébe.

A vállalkozó üzenetet küldött Windholz-
hoz, hogy fáradjon a lakására, mert ki akar
ja fizetni a 215.000 lejt. A mérnök azonnal
el is ment. A vállalkozó ismét egyezkedni
próbált:

— Nézze Windholz ur. Ön 700 dollárt
és 2000 francia frankot adott nekem. Ezt,
valamint a 70 ezer lejt és a 15 ezer lej ka-

matot hajlandó vagyok megfizetni.

Erre Windholz így felelt:

— Csak 688 dollár volt ugyan, de én
lejben kérem a pénzt. A 2000 frankot ellen-
ben elfogadom.

In flagrante

Ebben a pillanatban a szomszéd szobá-
ból előlépett a vállalkozó két ügyvédbarátja.
A két szoba közti ajtó nem volt betéve és
a két tanu tisztán hallotta a lefolyt beszél-
getést. Sőt szóról szóra le is jegyezték azt.
Az uzorás befutott a kelepcébe.

10.000 lej pénzbüntetés

A vállalkozó uzoráért feljelentette
Windholzot, aki tegnap állott Dahinten dr.
járásbíró elé. A két fiutanu vallomása ter-
mészetesen tisztázta a kérdést. Itt hiába-
való volt minden tagadás. A járásbíró uzor-
ra miatt 10.000 lejre ítélte Windholz mér-
nököt. Az uzorás megfeleltette az ítéletet

Garami Ernő visszatér Magyarországra

Bécsből az a hír érkezett Budapestre
hogy Garami Ernő, a magyarországi szo-
ciáldemokrata párt egyik volt vezetője, aki
már közel másfél éve ismét elhagyta az or-
szágot elhatározta, hogy hazatér Budapest-
re. Visszaérkezését barátai körében szom-
batra várják.

Garami magyarországi tartózkodása
alatt csendesen, visszavonultan élt és dolgo-
zott, a szociáldemokrata párt hivatalos lap-
jának szerkesztését irányította, később azon-
ban közte és a pártvezetőség között alap-
vető kérdésekben oly súlyos nézeteltérések
támadtak, amelyek végleg elkedvetlenítet-
ték. Ekkor megvált a Népszava szerkeszté-
sétől és a magyarországi mozgalmából va-

Szerkesztői üzenetek:

Mindenknek: Felelős szerkesztőnk Esti
levelek című könyve a héten hagyja el a
sajtót. Aki meg akarja rendelni a művet,
szíveskedjék a helyi bizományosokhoz for-
dulni, akiknek egy héten belül megküldjük
a könyveket.

— Többeknek: A "János bácsi utazásai
a bérkocsival" című képekkel illusztrált nu-
moros regény már sajtó alatt van és a jövő
hó elején minden megrendelőnek elküldjük.

ló teljes kikapcsolódásra határozta el ma-
gát. Most, bizonyára az ausztriai események
hatása alatt is, ugylátszik, arra a meggon-
dolásra jutott, hogy miután amugy sem tel-
jesen egészséges ember, további életét nyu-
galomban töltsse el. Hogy mit fog csinálni,
azt még nem tudják, de az kétségtelen hogy
Magyarországon semmiféle eljárás nincs
folyamatban a szocialista vezér ellen s így
visszatérésének akadálya nincs.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengőt!

az acélipari egítőkétesebb alkotásai
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vásárlóhelyek: Friedman Arma, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

Időjárás

Eszaki és keleti szél, változó felhőzet
keleten esapadék, eső, vagy hó, nappal eny-
he, keleten erősebb lehűlés.

5 oldal

Erdélyi Magyarság

Február 14.

A kartellek ismét azt akarják, hogy keserű legyen a cukor

Ujabb merénylet készül a cukor-répatermelők ellen

A cukorgyárok maguk is bevallják, hogy már kevesebb a hasznuk, mint volt — de még mindig sok -- mondja a közönség

Oradea, február 16

Az Erdélyi Magyarság legutóbb beszámolt arról, hogy a cukorgyárok ismét lépéseket tesznek annak érdekében, hogy a cukorkartell létrejöjjön. Ugyanekkor pedig lépéseket tesznek abban az irányban is, hogy a kormány kényszerítse a cukorrépa termelőket arra, hogy a cukorrépa jelenlegi 7800 lejes árából engedjenek. Ezt a kívánságukat azzal indokolják meg, hogy közöttük amugy is 32 lejről 21 lejre esett a cukor ára és így a gyárok nyeresége minimálisra redukálódott. Illő volna tehát, hogy a gyárok helyzetükön enyhítsenek, ha annak érdekében a cukorrépatermelők lemenének az árakkal s ezáltal nagyobb hasznot biztosítanának a gyáraknak.

A magunk részéről nem tudjuk partfogolni a cukorgyárosok követeléseit annál is kevésbé, mert elsősorban is mindig ellenségei voltunk annak a politikának amit a cukorgyárok az utóbbi évek folyamán üzték. A cukorkartell annakidején monopolszerű uralmával bátran lehet mondani hogy valóságos rémuralmat teremtett a piacon. Az árakat hihetetlenül magasra tartották s mialatt külföldön néhány lejért vészegettek a cukor kilóját, azalatt Romániában horribilis összegeket kértek érte. A kereskedők csak a legminimálisabb haszonra adhatták el a cukorkartell áruját, de az is

meg történt, hogy csak ráfizetéssel szabadultak tőle. Cukrot ugyanis minden fűszerkereskedő kénytelen tartani még akkor is, ha nincs haszna rajta. Ha egy kereskedő megpróbált külföldről, vagy pedig egy kartellen kívül álló gyártól vásárolni, úgy az könnyen kitéhette magát annak a veszélynek, hogy a kartell fekete listájára került. S ha egyszer kartellen kívül álló gyártól nem tud cukrot szerezni, cukor nélkül marad, mert a kartelltől többé nem kaphat.

A kartell természetesen minduntalan megpróbált halottaiból életrekelni, de ez szerencsére mindeddig nem sikerült. Végre elérkeztünk odáig, hogy a közönség megfelméltük a kartell tulkapasaitól attól, hogy az mammut-árakat dikáljon, amit mindenki kényszerítve legyen elfogadni. Semmi se bizonyítja jobban állításainknak

helyénvalóságát, mint a gyárosoknak a kor mánnal szemben éppen most felhozott érveit, melyek között elsősorban szerepel az, hogy az árak a kartell kimulása óta egyharmadára estek és így kevés a hasznuk. Lapunk állásfoglalása tehát a cukorkartell kérdésében hatalmas vagyonokat takarított meg a közönségnek. Most már csak arról van szó, hogy a cukorrépatermelő gazdák érdekeit is megvédelmezzük és ne engedjük hogy ennek az országnak földhözragadt szegény földművelő népén nyereszkeskedjen érdeme nélkül a gyár.

A mai gazdasági körülmények között a kormánynak egyaránt kell megvédenie a közönség azaz a fogyasztók mint a termelők érdekeit és igyekeznie kell azon, hogy a feldolgozó ipar kereseti lehetőségeit a megfelelő határok között megtartsa.

A telefon mellett, barátja füle hallatára lőtte magát agyon egy müncheni kereskedő

Anyagi okok készítették végzetes tetteire

München, február 16

Furcsa körülmények között vetett véget életének Karl Hintzke nagykereskedő. Hintzke már régen anyagi bajokkal küzdött és gyakran hangoztatta barátai előtt, hogy öngyilkos lesz. Barátai nem vették komolyan a kijelentést és vicceltek vele. Tegnap délután aztán Hintzke egyik barátja éppen ebédelt, amikor megszökött a telefon és azon

Hintzke szólt bele a kagylóba.

— Kérlek — mondta nyugodtan — bejelentem öngyilkosságomat, most végre is hajtom. Kezemben revolver van és csak azt akartam, hogy legyen egy fűtanu.

A következő pillanatban pedig lövés dördült el és a barát hiába csengetett, mire a mentők kiérkeztek, Hintzke már nem élt.

Baromfitenyésztők!

Csak a korán keletett baromfiaktól várhatunk még ebben az évben toást. Ajánlok a legjobb egyedekből kiválasztott, csapószekkel ellenőrzött garantált fajlisztá tenyésztő

tojásként az alábbi árakban:

„Rhode Island” drb	8 Lei
Fehér amerikai „Lepkorn”	8 Lei
„Sussex” (valódi angol import)	15 Lei
Orléáni „Pekinji” kacsa	12 Lei
Fehér „Mexikói” pulyka	20 Lei
Emdeni liba	30 Lei

Szélküldés vidékre is. Csomagolás és frankó méretekkel lesz felszámlálva és utánvételezve. Az összeg előzetes beküldése ellenében azonnal szállítja

Salamon János

nyug. pt. főfelügyelő

fajbaromfi tenyésztő, Oradea, Șirul Fran-
cieze 12.

Ugyanott „Kühne” féle keltető gépek, műanyag, etető és itató edények, foszfor-savas és szén-savas mész kapható Csakis választás belyeggel ellátott levelekre válaszolunk

APROHIRETÉSEK

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában. Oradea.

Kréppapír kissé selejtes többféle színben 4 lejért kapható míg a készlet tart. Pásztor Ede papíráruházában Piata Mihai Viteazul 4 177

6 oldal: Erdélyi Magyarság
Február 18.

Farkascsorda garázdálkodása egy erdélyi közsegben

Hajtóvadászatot rendeznek a garázda fenevadak után

Cluj, február 16.

Cimbućan Iuon cuzdioarai gazdálkodó házat tegnap farkascsorda támadta meg — Az éhségtől kergezett fenevadak behatoltak a gazdálkodó faluvégi házába, az akorból két juhot darabokra téptek. Cimbucan Iuon háza ablakából két lövést adott.

le a csordára. Erre a farka hirtelen elrohant a cuzdioarai határmenti erdő felé. A károsult gazdálkodó jelentést tett az emberről a községbeli csendőrségen, melynek közbenjárása folytán most nagyszabású hajtóvadászatot rendeznek a garázdálkodó farkasok ellen.

Rágalmazás miatt

Egyhavi fogházra ítélték egy ügyvédet

Targu Mures, február 16

Igen érdekes ügyben hozott ítéletet tegnap a targumuresti tábla. Banciu Sorin volt merurea ciuci ügyész ugyanis annakidején feljelentést tett dr. Sándori Mihály gheorgheni ügyvéd ellen, aki a hatóságok előtt azt állította, hogy Szakácsi Istvánt, akit a santomai közbirtokosságnál elkövetett másfélmillió betörésből kifizetőag őrizetbe vettek, a csendőrségen olyan súlyosan bántalmaztak, hogy sérüléseibe belehalt. A körörcs megvizsgálta a holttestet és a halál

okát szivszélhűdést állapított meg. Sándori ügyvéd azonban azt állította, hogy az orvost Banciu ügyész utasította ezen diagnózis megállapítására.

Banciu emiatt rágalmazási pert indított az ügyvéd ellen, akit a merurea ciuci táblavényszék felmentett. Felebbezés folytán az ügy a targu-muresi tábla elé került, amely dr. Sándori Mihályt egyhavi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA